

LAKIALOITE 107/2002 vp

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 3 ja 9 §:n ja sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnalle

Vammaistiryhmä '96 on selvittänyt muistiossaan vammaisten sosiaaliturvaa. Työryhmän mukaan vammaisten sosiaaliturvaa olisi ajanmukaistettava ja voimavarat kohdennettava niin, että ne kannustavat vammaisia henkilöitä aktiivisuuteen, kuten opiskeluun, työssäkäyntiin tai kuntoutukseen. Vaikka Vammaistiryhmä '96:n ehdotusten toteuttaminen sisältyy nykyisen hallituksen ohjelmaan, on päätöksenteko kompastunut hallituksen sisäisiin ristiriitoihin. Tämä on erittäin valitettavaa, sillä erityisesti vaikeavammaisten henkilöiden asema vaatisi parantamista.

Hallitusohjelman tavoite siitä, että ihmisten omaehtoista ponnistelua hyvinvointinsa edistämiseksi kannustetaan, ei vammaisten henkilöiden osalta voi toteutua ilman välttämättömiä avustaja- ja tulkkipalveluja. Sosiaali- ja terveysministeriön työryhmä onkin muistiossaan Henkilökohtaisen avustajajärjestelmän kehittäminen (2002:9) esittänyt, että avustajajärjestelmää

kehitettäisiin kustannusten tasointijärjestelmän avulla. Työryhmä esittää, että avustajatuntien kustannuksista korvataan kunnille 20 tuntia yltävältä osin 70 prosenttia.

Tässä lakialoitteessa esitetään, että vammaistiryhmän ehdotusten toimeenpano tulisi aloittaa muuttamalla henkilökohtaisen avustajan järjestelmää laajemmaksi subjektiiviseksi oikeudeksi vaikeavammaisille henkilöille. Tämän lisäksi tulisi avustajapalvelujen rahoitus kokonaisuudessaan siirtää Kansaneläkelaitoksen alaisuuteen, jolloin avustajapalvelujen saatavuus ei olisi riippuvainen vain asuinkunnan vammaismyönteisyydestä. Laki esitetään tulevaksi voimaan 1 päivänä syyskuuta 2003.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 3 ja 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 3 päivänä huhtikuuta 1987 annetun lain (380/1987) 9 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 101/1995, sekä lisätään 3 §:ään uusi 2 ja 3 momentti seuraavasti:

3 §

Vastuu palvelujen ja tukitoimien järjestämisestä

— — — — —
Kunnan on edistettävä vammaisten henkilöiden itsenäistä elämää, työllistymistä ja työssä selviytymistä turvaamalla heille mahdollisuus käyttää henkilökohtaista avustajaa. Vaikeavammaista henkilöä on tarvittaessa ohjattava ja avustettava henkilökohtaisen avustajan palkkaamisessa ja työnantajalle säädettyjen velvoitteiden täyttämiseksi.

Henkilökohtaisen avustajan palkkauksesta aiheutuvat lakisääteiset työnantajan kustannukset korvaa vaikeavammaiselle henkilölle kansaneläkelaitos siten kuin sairausvakuutuslaissa (364/1963) säädetään.

9 §

Taloudelliset tukitoimet

Vammaiselle henkilölle korvataan ylimääräiset kustannukset, jotka aiheutuvat vamman tai sairauden edellyttämän tarpeellisen vaatetuksen ja erityisravinnon hankkimisesta. Päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa tarvittavien välineiden, koneiden ja laitteiden hankkimisesta aiheutuvat kustannukset korvataan siten kuin asetuksessa tarkemmin säädetään.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2003.

2.

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 4 päivänä heinäkuuta 1963 annettuun sairausvakuutuslakiin (364/1963) uusi 13 a § ja sen edelle uusi väliotsikko seuraavasti:

Avustajakorvaus

13 a §

Vaikeavammaiselle henkilölle, jolle kunta vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) perusteella tarjoaa avustajapalveluja, korvataan henkilökohtaisen avustajan palkkauksesta aiheutuvat lakisääteiset työnantajan kustannukset tarpeen mukaan. Korvausta on oikeus saada silloin, kun vaikeavammainen henkilö tarvitsee runsaasti toisen henkilön apua kotona jokapäiväiseen elämään liittyvissä asioissa tai kodin ulkopuolella asioiden hoitamisessa, opiskelussa,

harrastuksissa ja muussa yhteiskunnallisessa osallistumisessa.

Lisäksi sellaiselle vaikeavammaiselle henkilölle, joka tarvitsee henkilökohtaista avustajaa työssä selviytymistään varten, korvataan henkilökohtaisen avustajan palkkauksesta aiheutuvat lakisääteiset työnantajan kustannukset tarpeen mukaan enintään 40 tunnin työskentelyajalta viikossa.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2003.

Helsingissä 27 päivänä syyskuuta 2002

Ulla Anttila /vihr
Bjarne Kallis /kd
Liisa Hyssälä /kesk
Eero Akaan-Penttilä /kok
Sirpa Pietikäinen /kok
Raimo Vistbacka /ps
Irina Krohn /vihr
Erkki Pulliainen /vihr
Osmo Soininvaara /vihr
Anni Sinnemäki /vihr
Kirsi Ojansuu /vihr
Lauri Oinonen /kesk
Tuija Brax /vihr
Janina Andersson /vihr

Merikukka Forsius /vihr
Rauha-Maria Mertjärvi /vihr
Marjatta Stenius-Kaukonen /vas
Pirjo-Riitta Antvuori /kok
Satu Hassi /vihr
Virpa Puisto /sd
Tarja Kautto /sd
Rakel Hiltunen /sd
Markku Laukkanen /kesk
Suvi Lindén /kok
Raija Vahasalo /kok
Inkeri Kerola /kesk
Pentti Tiusanen /vas
Pehr Löw /r